gemeente Opsterland

0086152326

RAADSVOORSTEL

MET BESLUIT

Raadsvergadering	:	29 januari 2024
Agendapunt	:	
Onderwerp	:	Jeugdraad
Portefeuillehouder	:	Libbe de Vries

Beetsterzwaag, 7 november 2023

Voorstel

1. Een jeugdraad Opsterland in te stellen en de komende twee jaar te gebruiken om een passende vorm te bepalen.
2. De motie Jeugdraad d.d. 7 november 2022 als afgedaan te beschouwen.
3. Een structureel budget van € 15.000,- per jaar beschikbaar te stellen in de begroting 2024-2027 en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat en de begrotingswijziging vast te stellen.

Inleiding

Op 7 november 2022 is er een motie betreffende het opzetten van een jeugdraad aangenomen. In deze motie werd het college van B&W verzocht om:

- te onderzoeken of een jeugdraad in de gemeente Opsterland haalbaar is;
- zich daarbij te laten inspireren door bestaande initiatieven buiten onze gemeente;
- te onderzoeken met welke partijen dit het beste opgepakt kan worden, om te zorgen dat het zo breed mogelijk gedragen wordt;
- in Q2 een plan aan te leveren om een jeugdraad Opsterland op te zetten. Hierbij wordt er gekeken naar: het doel; het mandaat; de activiteiten; de (werk)afspraken; benodigde (financiële) middelen;
- met de punten van de jeugdagenda jongerenwerk Code Hans van 2023 op voorhand aan de slag te gaan.

De motie sluit aan bij de Jeugdagenda 2022-2026 die in samenwerking met Jongerenwerk Code Hans is opgesteld. De uitvoering van de opgaven binnen de Jeugdagenda is belegd bij Code Hans. Het oprichten van een jeugdraad is één van de opgaven voor 2023.

Het proces

Om uitvoering te kunnen geven aan de motie, is eerst de haalbaarheid van een jeugdraad verkent. Het werven van jongeren voor een jeugdraad is volgens diverse onderzoeken een uitdagende opgave, alsmede het duurzaam voortbestaan van een jeugdraad zelf. Om een duurzame toekomst van de jeugdraad te borgen, hebben wij ons en beeld gevormd over werkzame elementen voor duurzame vormen van jeugdparticipatie. Daarnaast is er nagevraagd wat andere gemeenten aan jeugdparticipatie hebben georganiseerd. Zo is er onder andere inzicht gekregen in de plannen van onder meer gemeente Ooststellingwerf. Andere gemeentes, zoals de gemeenten Heerenveen en Weststellingwerf hebben echter (nog) geen beleid gevormd wat betreft jeugdparticipatie. De verkregen informatie is als inspiratie gebruikt voor het voorstel, zodat de door ons in te stellen jeugdraad een haalbaar en duurzaam project wordt.

Uitkomst oriëntatie

Uit de oriëntatie is gebleken dat een klassieke vorm van een jeugdraad meestal niet (meer) past bij de behoeftes en belevingswereld van jongeren. Het motiveren van jongeren voor een jeugdraad is daarbij een kwetsbaar onderdeel. Daarom dient de jeugdraad te ontstaan vanuit de wensen en behoeftes van de jongeren zelf, waarbij de jeugd zelf de regie neemt. Deze manier van bottom-up organiseren wordt aanbevolen. De jeugd bepaalt daarbij de eigen agenda, werkvorm en locatie.

Daarnaast is het van belang dat jongeren de mogelijkheid en kans krijgen om te participeren op een manier die bij hen past. Met het introduceren van een flexibele schil naast de vaste jeugdraad, namelijk

een pop-up jeugdraad, kunnen jongeren participeren naar behoefte. Bovendien hebben we op deze manier aandacht voor diversiteit onder jongeren, doordat we verwachten dat jongeren met andere kenmerken ook zullen participeren. In gemeente Ooststellingwerf wordt een soortgelijke pop-up jeugdraad geïntroduceerd.

Daarnaast is het van belang dat de inbreng van de jeugd serieus wordt genomen en er zichtbaar is wat er met hun inbreng wordt gedaan. Daarom is het van belang dat de gemeente altijd een reactie geeft op de adviezen van de jeugdraad, waarin wordt vermeld in hoeverre er in verdere besluitvorming rekening wordt gehouden met het advies. Tevens is het belangrijk dat de jeugdraad wordt geborgd in de gemeenteprocessen en daarvoor capaciteit vrij te maken. Bovendien is flexibele begeleiding en snel schakelen richting de jeugdraad belangrijk. De spanningsboog van jongeren is namelijk korter dan die van volwassenen. Daarom is het van belang om adviesvragen en overige communicatiestukken zoveel mogelijk omzetten in toegankelijke stukken voor jongeren, zoals een visuele samenvatting.

Tevens blijkt uit de oriëntatie dat het effectief is om jongerenwerkers te betrekken bij de jeugdraad. Zij staan dichtbij de jeugd, zijn gespecialiseerd in het motiveren van jongeren en kunnen goed aansluiten op hun belevingswereld. Daarom is het passend om Code Hans in te zetten voor zowel de begeleiding als de werving van de jeugdraad. Desondanks is het van belang om meerdere kanalen in te zetten voor de werving om zoveel mogelijk jongeren te bereiken met diverse kenmerken. Dit wordt ook aanbevolen.

Het plan
In samenwerking met Code Hans en hun twee jeugdambassadeurs is een plan opgesteld voor het oprichten van een jeugdraad. Voor de uitgebreidere inhoud van het plan wordt verwezen naar bijlage 1. Samenvattend wordt er voor de vorming van de jeugdraad het volgende voorgesteld:

- Er komt een vaste jeugdraad, die we het ‘jongeren ideeënteam’ gaan noemen, van circa acht leden. Zij organiseren themabijeenkomsten om thema’s te bespreken, ideeën te opperen en deze uit te voeren. Daarnaast kunnen zij zowel gevraagd als ongevraagd adviseren aan de gemeente.
- Er komt een pop-up jeugdraad, die we het ‘jongeren deelteam’ gaan noemen. Het deelteam vormt een flexibele schil om het ideeënteam heen en heeft een onbeperkt aantal leden, waarbij er themagroepen worden gecreëerd met jongeren die participeren aan de hand van hun interesses en talenten.
- Het ideeënteam en het deelteam zullen zich bezighouden met onderwerpen die de jeugd aangaan; dit raakt meer domeinen dan enkel het sociaal domein, bijvoorbeeld ook ruimtelijke ordening en fysiek beheer.
- De werving van jongeren voor de jeugdraad kan direct starten na besluitvorming van de raad. Voor de werving worden verschillende kanalen ingezet. Code Hans gaat jongeren werven via sociale media. Daarnaast gaan zij samen met hun twee jeugdambassadeurs langs de dorpen en de Burgemeester Harmsmaschool (BHS) om jongeren te werven. Tevens worden de schoolmaatschappelijk werker, de POH-GGZ-jeugdwerker, buurtsportcoaches en sportverenigingen betrokken bij de werving.

Daarnaast worden daarbij de volgende werkafspraken tussen de gemeente, de jeugdraad en Code Hans voorgesteld:

- De gemeente is opdrachtgever en regievoerder van de jeugdraad en dit takenpakket wordt belegd bij een beleidsmedewerker van de gemeente.
- De jeugdraad ontstaat vooral vanuit de drijfveren en motivatie van de jongeren zelf. Zij hebben daarin zelf de regie. Code Hans heeft daarbij een ondersteunende en begeleidende rol. Eventuele bijsturing wordt altijd in overleg met de gemeente gedaan.
- Het college draagt jaarlijks twee tot vier onderwerpen aan, waar de jeugdraad over mag meedenken of adviseren. De raad kan hierbij input leveren.
- De gemeente ontvangt zowel gevraagd als ongevraagd advies en geeft daarop een reactie met daarin een toelichting in hoeverre het advies van de jeugdraad wordt meegenomen in verdere besluitvorming.
- De jeugdraad brengt een jaarplan en jaarverslag uit aan de gemeenteraad. Jaarlijks wordt er een ontmoeting tussen de raad en de jeugdraad georganiseerd, waar het jaarplan en/of jaarverslag voorgedragen kan worden.

Beoogd effect en/of resultaat

Het doel van de jeugdraad is dat jongeren zich sterk kunnen maken voor hun eigen ideeën en standpunten en dat zij daarbij inspraak hebben in de gemeente. Jongeren voelen op deze manier minder afstand tot de lokale politiek en weten de gemeente te bereiken.

Andersom weet de gemeente daarnaast de jongeren te bereiken. Het is van belang dat de gemeente de jongeren betrekt, want dit leidt ertoe dat het beleid beter aansluit op de behoeftes en de leefwereld van jongeren. De jeugdraad kan daarbij helpend zijn om advies te geven over actuele thema's die onder de jeugd spelen, zoals middelengebruik, mentale gezondheid, (school)prestaties en suïcide.

Argumenten

1.1 Met het instellen van een jeugdraad wordt beoogd de afstand tussen de lokale politiek en de jongeren te verkleinen.

Door het instellen van de jeugdraad kunnen de jongeren makkelijker de lokale politiek bereiken en andersom, zoals bij het beoogde effect en/of resultaat is beschreven. Dit doel wordt bereikt doordat de jongeren een advies kunnen uitbrengen aan de gemeente, zowel gevraagd als ongevraagd.

1.2 We gebruiken de komende twee jaar om de definitieve vorm van de jeugdraad vast te stellen om de slagingskans te vergroten.

De komende twee jaar wordt de jeugdraad gemonitord en geëvalueerd om zo nodig bij te sturen met als doel de slagingskans van de jeugdraad te vergroten.

2.1 Op 7 november 2022 is er een motie aangenomen betreffende het opzetten van een jeugdraad.

In deze motie werd het college van B&W onder meer verzocht te onderzoeken of een jeugdraad in de gemeente Opsterland haalbaar is en een plan aan te leveren om een jeugdraad Opsterland op te zetten. Om uitvoering te geven aan de motie is het voorliggende plan opgesteld.

3.1 Om uitvoering te geven aan de jeugdraad is structureel budget nodig.

Met dit plan wordt voorgesteld om de jeugdraad structureel te installeren waarvoor budget nodig is. De jaarlijkse kosten van de jeugdraad zijn geraamd op € 15.000,-.

Kanttekeningen

1.1 Het risico bestaat dat het opzetten van een jeugdraad in Opsterland niet haalbaar is.

Het werven van jongeren voor een jeugdraad is een uitdagende opgave, alsmede het duurzaam voortbestaan van een jeugdraad zelf. Om deze reden hebben wij ons een beeld gevormd over werkzame elementen, zoals bij de uitkomst van de oriëntatie is beschreven. Daarbij is ervoor gekozen om de jeugd zoveel mogelijk zelf de regie te geven en om naast een vaste jeugdraad een pop-up jeugdraad in te stellen. Het voordeel van de pop-up jeugdraad is dat jongeren op deze manier minder snel afhaken als het over onderwerpen gaat die jongeren niet aanspreken en dat er tegelijkertijd een groter, divers publiek aan jongeren kan worden betrokken.

Middelen

In het kader van de jeugdagenda is de taak voor het werven van jongeren belegd bij Code Hans. Hier hoeven geen extra middelen voor te worden gereserveerd. Het inhuren van het marketingbureau voor de werving heeft Code Hans ook gedekt uit eigen middelen.

Vanaf 2024 zijn er middelen nodig voor het uitvoeren van ideeën van de jeugdraad. Het voorstel is om jaarlijks op projectmatige basis een budget vrij te maken voor de jeugdraad. Voorgesteld wordt om voor 2024 € 5.000,- beschikbaar te stellen.

Tevens is het van belang om capaciteit te creëren om de jeugdraad goed te borgen bij zowel de gemeente als Code Hans. Daarom wordt er verzocht om voor de inzet van zowel de gemeente als Code Hans € 5.000,- per jaar beschikbaar te stellen. Dit budget van in totaal € 10.000,- kan worden gebruikt voor de ambtelijke uren en eventuele andere kosten, zoals het huren van ruimtes.

In totaal worden de kosten geraamd op € 15.000,- per jaar om uitvoering te kunnen geven aan de jeugdraad. Via deze begrotingswijziging wordt het budget structureel in de begroting 2024-2027 opgenomen en ten laste gebracht van het begrotingsresultaat.

SDG's
Het oprichten van een jeugdraad draagt bij aan de Global Goals 10 en 16. Global goal 10 streeft naar het verminderen van ongelijkheid binnen en tussen landen en bevordert een inclusieve samenleving. Een jeugdraad draagt bij aan een inclusieve samenleving, doordat zij zowel gevraagd als ongevraagd kunnen adviseren en uitvoering kunnen geven aan hun eigen ideeën. Op deze manier krijgen de jongeren in Opsterland de mogelijkheid om meer mee te denken en mee te doen.

Daarnaast draagt een jeugdraad ook bij aan Global Goal 16: 'recht voor iedereen'. Binnen dit doel wordt er gestreefd om de kloof tussen overheid en inwoners te verkleinen door inwoners systematisch te betrekken bij besluiten die hen aangaan. Door het installeren van een jeugdraad, gaan we jongeren betrekken bij het beleid. Dit is van belang bij onderwerpen die onder de jeugd spelen en waar de jeugd zich zorgen over maakt, zoals mentale gezondheid en (school)prestaties. Hiermee worden de resultaten van beleid beter bruikbaar en daarmee duurzamer.

Evaluatie
De jeugdraad wordt de komende twee jaren gemonitord en in het tweede jaar geëvalueerd. Daarbij wordt er gekeken of het naar verwachting is verlopen en wat de impact is geweest op zowel de jongeren als (het beleid van) de gemeente en waar dit kan worden verbeterd. Op basis hiervan kan er worden bijgestuurd, aspecten aan de vorm en/of inhoud worden aangepast of kan de koers doorgezet worden. Er wordt dus informeel gestart en op basis van de evaluatie kan de jeugdraad desgewenst verder worden geformaliseerd, eventueel met een verordening of samenwerkingsovereenkomst.

In het uiterste geval kan worden geconstateerd dat de jeugdraad niet haalbaar is gebleken. In dat geval stopt de jeugdraad na twee jaar.

Bijlagen
1. Het plan voor het oprichten van de jeugdraad
2. Advies met betrekking tot het plan voor het oprichten van een jeugdraad vanuit de Adviesraad Sociaal domein
3. Bestuurlijke reactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein
4. Motie Jeugdraad d.d. 7 november 2022
5. Jeugdagenda Opsterland 2022-2026

Vertrouwelijke stukken ter inzage gelegd voor raadsleden
1. Niet van toepassing

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,	De burgemeester,
Sandra van 't Hooge	Andries Bouwman

Team	:	Ontwikkeling Sociaal domein
Behandelend ambtenaar	:	Lotte Kuperus
Telefoonnummer	:	(0512) 386 222
Emailadres	:	lotte.kuperus@opsterland.nl

gemeente Opsterland

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering	**:**	29 januari 2024
Agendapunt	**:**	
Onderwerp	**:**	Jeugdraad

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 7 november 2023,

besluit:

1. Een jeugdraad Opsterland in te stellen en de komende twee jaar te gebruiken om een passende vorm te bepalen.
2. De motie Jeugdraad d.d. 7 november 2022 als afgedaan te beschouwen.
3. Een structureel budget van € 15.000,- per jaar beschikbaar te stellen in de begroting 2024-2027 en dit ten laste te brengen van het begrotingsresultaat en de begrotingswijziging vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland
van 29 januari 2024.

De griffier,	De voorzitter,
Laura Meijer	Andries Bouwman